

Kommunledningskontoret
Åsa Anthony

Kommunstyrelsen

Svar på motion från Ruby Rosén (MP) m fl om kvalitetsrapporter i förskola och skola och revisorernas granskning av personal- och kompetensförsörjning

Ärendet

Ruby Rosén (MP) med flera väckte den 12 juni 2023 (§ 109) en motion om Danderyds kommuns kvalitetsrapporter i förskola och skola och revisorernas granskning av personal- och kompetensförsörjning. I motionen yrkas att kommunen ska följa kommunrevisorernas rekommendation att ta fram styrande dokument såsom en kompetensförsörjningsstrategi och/eller kompetensförsörjningsplan för förskollärare i enlighet med kommunrevisorernas rapport Granskning av personal- och kompetensförsörjning. Det yrkas också att skolpengen ska höjas med minst löneutvecklingen för förskollärare och att behörighetsgraden för förskolan höjs i motsvarande kvalitetsnivå som för grundskolan.

Motionen har remitterats till utbildningsnämnden. Utbildningsnämnden antog vid sitt sammanträde den 8 november 2023 ett remissvar av vilket framgår att bildningsförvaltningen hanterar frågan om framtida kompetensförsörjning inom ramen för det partsgemensamma arbetet benämnt plan för lokalt arbetet med strategisk kompetensförsörjning inom skola. Förskolan deltar inom två av fyra delar, ”Arbetsorganisation – Likvärdig förskola” och ”Lönebildning – Lärarlönelyftet”.

I Budget 2024 och plan 2025–2026 (UN 2023/0720) räknas pengnivån för förskola upp med 3 procent i jämförelse med 2023. Uppräkning av barnpeng med 3 procent motsvarar 3,5 miljoner kronor. För åren 2025–2026 beräknas pengnivåerna räknas upp med ytterligare 2 procent årligen.

Kommunledningskontoret anser i enlighet med utbildningsnämnden att kompetensförsörjning inom skola och förskola hanteras inom ramen för ”Plan för strategisk kompetensförsörjning inom skola”.

Kommunledningskontoret anser också att frågan om höjd skolpeng hanteras i budget 2024 och plan 2025–2026 (UN 2023/0720).

Kommunledningskontorets förslag till kommunfullmäktige

I ärenden om beredning av motioner lämnas förslag till beslut av kommunstyrelsens ordförande.

Kommunledningskontoret
Åsa Anthony

Bakgrund

Utbildningsnämnden har lämnat ett yttrande i vilket redovisas hur förvaltningen arbetar med kompetensförsörjning. I yttrandet belyses särskilt hur kommunen arbetar med kompetensförsörjning av förskolläraren. Även frågan om synen på behovet av höjd skolpeng för förskollärare har bemötts.

Kommunledningskontorets utredning

I kommunen har det sedan HÖK 18¹ pågått ett partsgemensamt arbete med strategisk kompetensförsörjning. Kompetensförsörjning brukar ofta beskrivas som en process, till exempel utifrån ARUBA-modellen². I det lokala arbetet är arbetsgivare och fack överens om att fokus bör ligga på att utveckla och behålla medarbetare för att klara kompetensförsörjningen.

I HÖK 21 för Lärarnas Riksförbund och Lärarförbundet framgår att arbetsgivaren senast den 31 mar 2022 skulle ta fram en plan för lokalt arbete med strategisk kompetensförsörjning. Arbetsgivaren arbetade fram ”Plan för strategisk kompetensförsörjning inom skolan”³ i vilken förskolan deltar inom två av fyra delar, ”Arbetsorganisation – Likvärdig förskola” och ”Lönebildning – Lärarlönelyftet”.

Inom ramen för likvärdig skola pågår en genomlysning av organisationen med fokus på roller och uppdrag. Vad ska en barnskötare respektive förskollärare göra och tex hur mycket tid ska en förskollärare respektive barnskötare lägga på planering. Genomlysningen ska även visa vilka stödfunktioner som finns till förskolorna såsom om det finns utmaningar att hinna med vissa arbetsuppgifter, och i så fall vilka, och hur dessa skulle kunna lösas i framtiden. Även frågan om hur förskolan ska hantera lärarlönelyftet, vilka kriterierna är för att kunna få det, och vilka förväntningarna är på dem som har fått tillägget ska belysas.

När det gäller behov av höjd skolpeng så fattade utbildningsnämnden beslut i budget i budget 2024 och plan 2025–2026 (UN 2023/0720) om en höjd pengnivå för förskola med 3 procent i jämförelse med 2023. Uppräkning av barnpeng med 3 procent motsvarar 3,5 miljoner kronor. För åren 2025–2026 beräknas pengnivåerna räknas upp med ytterligare 2 procent årligen.

Utbildningsnämnden skriver i sitt yttrande att i jämförelse med övriga Stockholmskommuner (se diagram⁴ nedan) har Danderyds kommunala förskolor en högre andel (37 procent) legitimerade förskollärare än genomsnittet i länet (33 procent).⁵

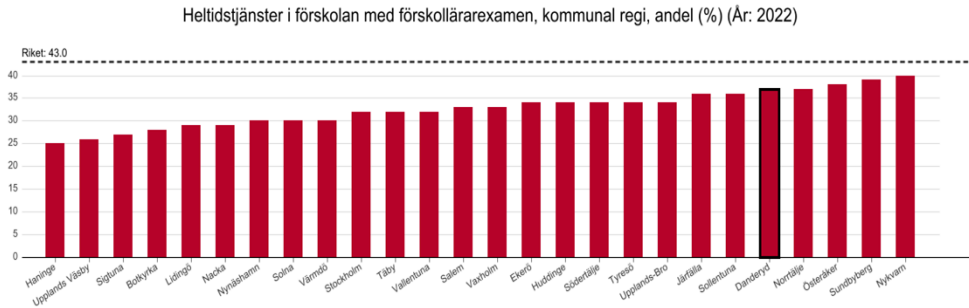
¹ HÖK 18 – Huvudöverenskommelsen mellan SKR, Sobona och Lärarförbundet, Lärarnas riksförbund, numera ett gemensamt förbund, Sveriges Lärare.

² ARUBA – Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla, Avveckla/ställa om.

³ Plan för strategisk kompetensförsörjning inom skola

⁴ Kolada N11810

⁵ Rikssnittet ligger på 44 %. Samtliga 26 kommuner i Stockholms län har en lägre andel än rikssnittet.

Kommunledningskontoret
 Åsa Anthony

Andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskolan åk 1–9 i de kommunala skolorna år 2022 är andelen 71,8 procent i riket år 2026 och i Danderyd 81,5 procent. Om vi i stället jämför med lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola år 1–9 i Danderyd är andelen 91,2 procent år 2022. Det kan jämföras med andelen legitimerade förskollärare med heltidstjänst som i riket är 43 procent och i länet 33 procent medan det i Danderyds kommun är 37 procent. Skulle utbildningsnämnden vilja öka andelen förskollärare behöver detta finansieras med en höjd barnpeng. Om kommunen skulle dubbla andelen legitimerade förskollärare skulle kommunen för att finansiera detta behöva räkna upp barnpengen med minst 11 procent. Kostnadsökningen för att fördubbla andelen förskollärare i egen regi uppgår till ca 12 miljoner kronor årligen.

Slutligen bör det också poängteras att det finns en svårighet i att jämföra andelen legitimerade förskollärare i förskolan med andelen legitimerade lärare i grundskolan. Även om båda skolformerna har det gemensamt att undervisning ska planeras, genomföras och utvärderas av legitimerade förskollärare/lärare så finns det en skillnad i skolformernas uppdrag. Förskolan har, utöver lärandeuppdraget, även ett omsorgsuppdrag vilket förutsätter närvaron av andra professioner, till exempel utbildade barnskötare. Att fastställa en exakt balans mellan andelen legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare är svårt. Varje förskola har olika förutsättningar, men att enkom öka andelen legitimerade förskollärare är, allt annat lika, gynnsamt för en förskolas möjlighet att bedriva kvalitativ undervisning.

I granskning av personal och kompetensförsörjning som gjordes av PwC i november 2022 (KS 2022/0505) framkomfödes bedömningen att kommunstyrelsen i allt väsentligt säkerställer en ändamålsenlig personal- och kompetensförsörjning. En av deras rekommendationer var att kommunen skulle överväga att ta fram ett styrande dokument för området kompetensförsörjning. Deras rekommendation var inte inriktad specifikt mot gruppen förskollärare. Kommunledningskontoret ska under året

⁶ Kolada: ID N15814

⁷ Kolanda: ID N15034

Kommunledningskontoret
Åsa Anthony

överväga ett dokument för området kompetensförsörjning för hela kommunen.

Kommunledningskontoret anser att frågan om att ha rätt kompetens för kommunens uppdrag är en av välfärdens störst utmaningar. Kommunen måste arbeta med samtliga områden inom ARUBA-modellen för att säkerställa rätt kompetens till skola och förskola.

Kommunledningskontorets bedömning

Det är kommunledningskontorets bedömning att bildningsförvaltningen med stöd av kommunledningskontoret arbetar på ett tillfredsställande sätt med kompetensförsörjning i förskolan. Dokumentet plan för strategisk kompetensförsörjning i skolan är ett bra verktyg för fortsatt arbete.

Kommunledningskontoret bedömer vidare i enlighet med utbildningsnämnden att andelen behöriga förskollärare inte bör jämföras med andelen lärare med lärarlegitimation då det finns skillnader i skolformernas uppdrag.

Kommunledningskontoret anser att den höjning som gjordes i budget 2024 och plan 2025–2026 ger bra förutsättningar för att bedriva en kvalitativ förskolan i kommunen. Skolpengens höjning bör inte sammankopplas med löneutvecklingen för förskollärare då det är fler parametrar än lön som påverkar skolpengen.

Konsekvenser för barn och unga

Detta beslut bedöms inte medföra några negativa konsekvenser för barn och unga.

Ekonomiska konsekvenser

Detta beslut bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för kommunstyrelsen.

Johan Lindberg
Kommundirektör

Åsa Anthony
HR-chef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Svar på motion från Ruby Rosén (MP) m fl om kvalitetsrapporter i förskola och skola och revisorernas granskning av personal- och kompetensförsörjning
2. Ordförandes förslag

Datum 2024-02-06 **Diarienummer** KS 2023/0291

Kommunledningskontoret
Åsa Anthony

3. Utbildningsnämndens yttrande, 2023-11-08
4. Utbildningsnämndens beslut, 2023-11-08
5. Motionen

Expedieras
Kommunstyrelsen
Utbildningsnämnden